

Llengua Espanyola: Unitat i Diversitat

Codi: 106344
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2504211 Llengua i Literatura Espanyoles	FB	1	1
2504386 Estudis d'Anglès i Espanyol	OB	2	2
2504388 Estudis de Català i Espanyol	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Marta Prat Sabater
Correu electrònic: marta.prat@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: Sí

Altres indicacions sobre les llengües

El nivell de coneixements de la llengua espanyola ha de ser equivalent al C2 del Marc Europeu Comú de Referència.

Prerequisits

Aquesta assignatura requereix un domini de l'expressió oral i escrita de l'espanyol equiparable al que s'obté en finalitzar el batxillerat. Es considera, per tant, imprescindible una correcta expressió oral i escrita de l'idioma. S'aconsella repassar la normativa de la llengua espanyola (l'equivalent al nivell C2 del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües).

Objectius

Aquesta assignatura s'ha configurat com un curs introductori, de tipus panoràmic, que pugui servir a l'alumnat de base teòrica i de desenvolupament pràctic per a la seva posterior especialització en altres assignatures de Grau.

L'objectiu d'aquesta assignatura és, doncs, que l'estudiant adquireixi una visió general de diferents perspectives que pugui rebre l'estudi de la llengua espanyola en el context panhispànic, així com dels seus diferents nivells d'anàlisi.

Competències

Llengua i Literatura Espanyoles

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, diatòpica, semàntica i pragmàtica).
- Analitzar les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua espanyola, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.

- Elaborar argumentacions aplicables als àmbits de la literatura hispànica, de la teoria literària, de la llengua espanyola i la lingüística, i avaluar-ne la rellevància acadèmica.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat en diferents llengües.
- Identificar tipològicament els principals fenòmens de la llengua espanyola i relacionar-los amb fenòmens similars d'altres llengües.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les desigualtats degudes al sexe o al gènere des del punt de vista lingüístic.
2. Analitzar una situació des del punt de vista lingüístic i identificar els punts de millora.
3. Caracteritzar els fenòmens lingüístics tenint en compte les diferents formes que adquireix l'espanyol d'acord amb el context panhispànic (unitat en la diversitat) i el canal de transmissió (discurs oral i discurs escrit).
4. Comunicar fent un ús no sexista del llenguatge.
5. Detectar les característiques de l'espanyol en contextos bilingües o multilingües.
6. Distingir els aspectes sistemàtics dels normatius en l'estudi de la llengua.
7. Expressar les idees amb un vocabulari específic adequat a la disciplina seguint la normativa de la llengua espanyola.
8. Fer servir les eines digitals per recollir, classificar, interpretar i analitzar dades rellevants relacionades amb l'estudi de la varietat lingüística.
9. Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la varietat lingüística de l'espanyol.
10. Interpretar els diferents nivells lingüístics des de la perspectiva panhispànica i pluricèntrica.
11. Interpretar i utilitzar els principals conceptes lingüístics i relacionar-los amb la variació panhispànica i pluricèntrica.
12. Reconèixer i descriure les varietats de l'espanyol i valorar-les en el context de la diversitat.
13. Utilitzar correctament els diferents registres de l'espanyol segons el context del qual formen part.

Continguts

1. La llengua espanyola dins la diversitat: varietats diacrònica, diatòpica, diastràtica i diafàsica
2. El panhispanisme: unitat dins la diversitat
3. L'extensió de l'espanyol a zones bilingües o multilingües
4. Els nivells lingüístics de l'espanyol: sistematicitat i varietat
 - 4.1. Estructura fònica
 - 4.2. Estructura morfològica
 - 4.3. Estructura lèxica, fraseològica i semàntica
 - 4.4. Estructura sintàctica

Metodologia

L'aprenentatge de l'assignatura per part de l'alumnat es distribueix de la següent manera:

- Activitats dirigides (35%). Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en pràctiques i seminaris dirigits pel professorat, en què es combina l'explicació teòrica amb la discussió de tot tipus de textos.
- Activitats supervisades (10%). Es tracta de tutories programades pel professorat, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diferents nivells d'anàlisi lingüística.
- Activitats autònomes (50%). Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la possible preparació de ressenyes, treballs i comentaris analítics, així com presentacions orals.
- Activitats d'avaluació (5%). L'avaluació de l'assignatura pot portar-se a terme mitjançant presentacions orals i/o proves escrites.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques i pràctiques	60	2,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Tipus: Supervisades			
Tutories	15	0,6	3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13
Tipus: Autònomes			
Estudi i preparació de proves i treballs	75	3	2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Avaluació

El professorat avaluarà aquesta assignatura de manera continuada mitjançant l'elaboració de tres activitats d'avaluació sobre aspectes teòrics i pràctics. L'avaluació es distribuirà de la següent manera:

1. Activitat teòrica: 30%
2. Activitat teòrica i pràctica: 40%
3. Activitat pràctica: 30%

Les faltes d'ortografia, expressió, lèxic i sintaxi tindran una penalització de 0,25 cadascuna, sense límit, sobre la nota final en les diferents activitats.

Per superar l'assignatura, caldrà realitzar totes les proves. La nota final, un cop sumades totes les notes i aplicats els percentatges a dalt indicats, haurà de ser igual o superior a 5.

Si bé és responsabilitat de l'alumnat portar al dia l'assignatura, el professorat indicarà amb suficient antelació la data de cadascuna de les proves.

S'obtindrà la qualificació de "No evaluable" quan l'estudiant no realitzi cap de les proves o quan un/una estudiant hagi realitzat només un 30% de les evidències d'avaluació. L'elaboració de més del 30% de les proves suposarà, doncs, la voluntat de l'estudiant de ser avaluat en l'assignatura.

Es podrà optar a la recuperació només en el cas de què l'estudiant hagi obtingut un "No evaluable" en aquelles proves que en el seu conjunt no comportin més d'un 60% del total de la nota final de l'assignatura. Qui s'hagi presentat a totes les proves o al 60% de les mateixes també podrà optar a la recuperació sempre i quan la qualificació mínima de la mitjana de les proves fetes no sigui inferior a 3,5 punts.

En cas de demanar resposta a exàmens o sol·licitar presentació d'activitats, treballs, etc., ha de ser tot original i no està permesa la còpia total o parcial de materials ja publicats en qualsevol suport. En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitat pràctica	30 %	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11
Activitat teòrica	30 %	0	0	3, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Activitat teòrica i pràctica	40 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Bibliografia

- Alcoba, Santiago (coord.) (2000): *La expresión oral*. Barcelona: Ariel.
- Aleza Izquierdo, Milagros (coord.) (2013): *Normas y usos correctos del español actual*, 2.ª ed. Valencia: Tirant lo Blanch.
- Aleza Izquierdo, Milagros & José M.ª Enguita Utrilla (coords.) (2010): *La lengua española en América: normas y usos actuales*. València: Universitat, pp. 95-132. Disponible en: <http://www.uv.es/aleza/esp.am.pdf>
- Alvar, Manuel (dir.) (1996): *Manual de dialectología hispánica: el español de España*. Barcelona: Ariel.
- Alvar, Manuel (dir.) (1996): *Manual de dialectología hispánica: el español de América*. Barcelona: Ariel.
- Battaner Arias, Paz & Carmen López Ferrero (2019): *Introducción al léxico, componente transversal de la lengua*. Madrid: Cátedra (Colección: Lingüística).
- Camus, Bruno (2022): *La formación de palabras*. Madrid: Arco/Libros (Colección "El español en contraste").
- De Miguel, Elena (2009) (ed.): *Panorama de la lexicología*. Barcelona: Ariel.
- Di Tullio, Ángela (2014): *Manual de gramática del español*. Nueva Edición. Buenos Aires, Waldhuter Editores. Disponible en https://espa3295.weebly.com/uploads/1/5/4/0/15408852/di_tullio_2014_manual_de_gramatica_del_espanol.pdf
- Echenique, M.ª Teresa & M.ª José Martínez (2011): *Diacronía y gramática histórica de la lengua española*. Valencia: Tirant Humanidades.
- García Rodríguez, Joseph (2020): *La fraseología del español y el catalán: semántica cognitiva, simbolismo y contrastividad*. Frankfurt am Main: Peter Lang. Dispone de edición digital.
- Gil Fernández, Juana (2007): *Fonética para profesores de español: de la teoría a la práctica*. Madrid: Arco/Libros.
- Hernández Muñoz, Natividad, Javier Muñoz-Basols & Carlos Soler Montes (2021): *La diversidad del español y su enseñanza*. Londres-Nueva York: Routledge. Dispone de edición digital.
- Hualde, José Ignacio et al. (2010): *Introducción a la lingüística hispánica*. 2ª ed., corregida y aumentada. Cambridge: Cambridge University Press.
- Instituto Cervantes & Francisco Moreno Fernández (2015): *La maravillosa historia del español*. Barcelona: Instituto Cervantes y Espasa Libros. Dispone de edición digital.
- Instituto Cervantes & Julio Borrego Nieto (dir.) (2016): *Cocodrilos en el diccionario. Hacia dónde camina el español*. Barcelona: Editorial Espasa Libros. Disponible en línea.
- Instituto Cervantes (2021): *Lo uno y lo diverso*. Barcelona: Editorial Planeta.
- Jiménez-Yáñez, Ricardo-María (2020): *Comunicar en la Universidad y en la vida profesional*. Pamplona: EUNSA.
- Marqueta Gracia, Bárbara, Natalia López Cortés & Andrea Ariño Bizarro (eds.) (2022): *Avances de la lingüística y su aplicación didáctica*. Madrid (España): Akal. Dispone de edición digital.

- Moreno Fernández, Francisco (2020): *La lengua española en su geografía*, 5ª ed., actualizada y corregida. Madrid: Arco/Libros.
- Moreno Fernández, Francisco (2019): *Variedades de la lengua española*. Londres-Nueva York: Routledge. Disponible en línea.
- Muñoz-Basols, Javier, Nina Moreno, Imma Taboada & Manel Lacorte (2017): *Introducción a la lingüística hispánica actual: teoría y práctica*. Londres: Routledge. Disponible en línea.
- Palacios, Azucena (coord.) (2008): *El español en América: contactos lingüísticos en Hispanoamérica*. Barcelona: Ariel.
- Penas Ibáñez, M.ª Azucena (ed.) (2014): *Panorama de la fonética española actual*. Madrid: Arco/Libros.
- Penny, Ralph (2004): *Variación y cambio en español*. Madrid: Gredos.
- Poch, Dolors (ed.) (2016): *El español en contacto con las otras lenguas peninsulares*. Madrid/Frankfurt: Iberoamericana/Vervuert.
- Real Academia Española & ASALE (2009): *Nueva gramática de la lengua española*. Morfología y sintaxis. 2 vols. Madrid: Espasa.
- Real Academia Española & ASALE (2010): *Nueva gramática de la lengua española. MANUAL*. Madrid: Espasa.
- Real Academia Española & ASALE (2011): *Nueva gramática de la lengua española. Fonética y fonología*. Madrid: Espasa.
- Real Academia Española & ASALE (2014): *Diccionario de la lengua española (DLE)*. 23.ª ed. Madrid: Espasa. Disponible en: <https://dle.rae.es/>
- Real Academia Española & ASALE (2018): *Libro de estilo de la lengua española según la norma panhispánica*. Madrid: Espasa.
- Real Academia Española & ASALE (2019): *Glosario de términos gramaticales*. Salamanca: Universidad de Salamanca.
- Reyes, Graciela (2006): «Registros, estilos y tipos de textos (cuáles son las variedades de la lengua escrita)». En: *Cómo escribir bien en español: manual de redacción*. Madrid: Arco/Libros, pp. 47-69.
- Ridruejo, Emilio (ed.) (2019): *Manual de lingüística española*. Berlín-Boston: De Gruyter. Dispone de edición digital.
- Rodríguez Ramalle, M.ª Teresa (2005): *Manual de sintaxis del español*. Madrid: Castalia.
- Tusón, Amparo (1991): «Iguales ante la lengua - desiguales en el uso. Bases sociolingüísticas para el desarrollo discursivo», *Signos: teoría y práctica de la educación*, 2, pp. 50-59.

Es facilitarà una bibliografia més específica per a cadascun dels temes de l'assignatura.

Programari

És important tenir un ordinador amb càmera i sistema de so per connectar-se virtualment a classe o a tutoria en cas que sigui necessari.